

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDS- UTSKOTTETS UTLÅTANDE 4/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lotterilag samt vissa lagar som har samband med den (RP 197/1999 rd)

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 maj 2001 regeringens proposition med förslag till komplettering av regeringens proposition med förslag till lotterilag samt vissa lagar som har samband med den (RP 197/1999 rd) (RP 75/2001 rd) till förvaltningsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att social- och hälsovårdsutskottet skall lämna utlåtande i saken till förvaltningsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultative tjänstemannen Matti Pulkkinen, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsrådet Jouni Laiho, inrikesministeriet
- inspektionsrådet Hannu Konstari, Statens revisionsverk
- byråchef Olli Paikkala, Penningautomatföreningen PAF rf
- generalsekreterare Jouko Vasama, Social- och hälsovårdsorganisationernas samarbetsförening SAF rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en lag om penningautomatunderstöd.

Den föreslagna lagen skall gälla understöd som beviljas av Penningautomatföreningens avkastning. Lagen skall innehålla heltäckande bestämmelser om grunderna för beviljande av understöd, förfarandet när understöd beviljas, utbetalningen och användningen av understöd och tillsyn över användningen, granskningar, återbetalning och återkrav. I enlighet med de villkor som grundlagen ställer kommer lagen att innehålla bestämmelser om grunderna för sökandenas och understödstagarnas rättigheter och skyldigheter. Lagen har som mål att säkerställa en god förvaltning.

Propositionen har samband med den i december 1999 lämnade propositionen med förslag till lotterilag och vissa lagar som har samband med den. De grundläggande bestämmelserna om penningautomatunderstöd finns i propositionen om lotterilagen, och den nu aktuella propositionen kompletterar den.

Lagen avses träda i kraft samtidigt med lotterilagen. Den gällande penningautomatförordningen och statsrådets beslut om understöd som beviljas av Penningautomatföreningens avkastning, som utfärdats med stöd av den, upphävs när lotterilagen träder i kraft.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

Utskottet anser att den föreslagna regleringen på lagnivå är lämplig och tillstyrker en särskild lag om penningautomatunderstöd. Regeringens förslag till separat reglering av penningautomatunderstöd i relation till de allmänna statsunderstöden är motiverat med hänsyn till penningautomatmedlens och fördelningsmekanismens särställning.

Lagförslaget innebär inga väsentliga förändringar i rådande praxis såvitt det gäller allokeringen av understöd, understödsvillkoren eller förfarandet med att bevilja understöd. Utskottet ser det som en god sak att Penningautomatföreningens ställning och uppgifter när det gäller att bereda fördelningen av understöden och utöva tillsyn över deras användning i praktiken får stå kvar som de är. Utskottet har den uppfattningen att det nuvarande systemet fungerar väl och effektivt.

Frivilligorganisationerna har grundat Penningautomatföreningen i syfte att genom olika spel förvärva medel för organisationer som arbetar för att främja människors hälsa och sociala välfärd. Fördelningen av och tillsynen över penningautomatunderstöden bygger på en uppgiftsfördelning av mycket gammalt datum mellan statsrådet, social- och hälsovårdsministeriet och penningspelssammanslutningen. Ansökningar om understöd ställs till Penningautomatföreningen, som förbereder ett förslag till hur medlen skall fördelas. Statsrådet fattar beslut om förslaget på föredragning av social- och hälsovårdsministeriet. Organisationerna deltar på bred basis i förberedelsearbetet både med Penningautomatföreningen och med social- och hälsovårdsministeriet. Detta samarbete mellan statsförvaltningen och organisationsfältet är till nytta för planeringen och utvecklingen av social- och hälsovårdsservicen, eftersom det engagerar ett mycket brett spektrum av aktörer inom olika sektorer. Utskottet ser det som mycket positivt

att den föreslagna lagstiftningen utgår från att denna organisationsprincip fortsatt skall gälla vid användningen av Penningautomatföreningens intäkter.

Den föreslagna lagen svarar mot rådande understödspraxis och avser inte att rubba principerna för fördelning av understöden. Utskottet understryker att understöden primärt har som mål att garantera att människor som är i behov av hjälp har tillgång till behövlig service och att ta fram nya handlingsmodeller. Enligt den föreslagna lagen skall understöd beviljas med beaktande av vilken effekt de kan få för konkurrensen i branschen och en fungerande marknad. På författningsnivå tas en bedömning av konkurrenssituationen upp som ett nytt villkor för att bevilja understöd. I praktiken har Penningautomatföreningen redan under de senaste åren i sina understödsbeslut uppmärksammat marknadssituationen för produktionen av social- och hälsovårdsservice. Tydligast har konkurrensaspekterna lyfts fram i utbudet av serviceboende och hemservice för äldre. Utskottet framhåller att stödet från Penningautomatföreningen aldrig avsetts att skapa konstgjorda konkurrensförmåner eller att snedvrider konkurrensen mellan olika serviceproducenter. Det understryker att understödsverksamhetens social- och hälsovårdspolitiska aspekter inte får åsidosättas på grund av konkurrenshänsyn. Den nya bestämmelsen om konkurrenshänsyn får inte leda till att de som behöver service lämnas utan service till skäliga priser till följd av bestämmelsen. Också vid konkurrensutsättning bör servicens kvalitet, pålitlighet och kontinuitet uppmärksammas. Även om det i sig är nödvändigt att se till att olika producenter inte utan fog blir oskäligt särbehandlade sinsemellan i understödsverksamheten, bör målen för verksamheten i första hand ställas upp med hänsyn till hur behövliga understöden är för att värna och utveckla servicen.

Utlåtande

Social- och hälsovårdsutskottet anför vördsamt
som sitt utlåtande

*att förvaltningsutskottet bör beakta det
som sägs ovan.*

Helsingfors den 1 juni 2001

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
vordf. Timo Ihamäki /saml
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Merikukka Forsius /gröna
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /cent
Niilo Keränen /cent
Valto Koski /sd

Marjaana Koskinen /sd
Juha Rehula /cent
Päivi Räsänen /kd
Sari Sarkomaa /saml
Arto Seppälä /sd
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst
Raija Vahasalo /saml.

Sekreterare vid behandlingen i utskottet var

utskottsrådet Eila Mäkipää.